

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

Guidelines for Development of Cultural Tourism Attractions in Cha-Am District in Phetchaburi Province

สาโรช เฟือกบัวขาว (Saroj Phueakbuakhaol)*

เฉลียว บุรีภักดิ์ (Chalean Buripatdee)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และ 2) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนและนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่ายของคอแคเรน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 9 คน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากมีสถานพยาบาลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอในยามฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการคมนาคม เนื่องจากมีการเพิ่มสัญญาณไฟจราจรบริเวณสามแยกหรือสี่แยกเพื่อลดอุบัติเหตุ ด้านที่พักอาศัย เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ความหลากหลายของที่พักอย่างชัดเจน ด้านอาหาร เนื่องจากมีการ ประชาสัมพันธ์ และจัดทำคู่มือร้านอาหารที่ได้มาตรฐาน และด้านบุคลากร เนื่องจากทำให้บริการของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1) ด้านความเสมอภาค ควรมีการแสดงราคาสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้เท่าเทียมกันทั้งคนในประเทศและต่างประเทศ 2) ด้านการบริการ ควรมีการควบคุมคุณภาพการให้บริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีการควบคุม ดูแลและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค 3) ด้านภาษา ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านภาษา และข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อที่สามารถให้ข้อมูล ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง 4) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชาสัมพันธ์ถึงความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมากขึ้น และ 5) ด้านการเป็นตัวแทนชุมชนที่ดี ควรมีการรณรงค์ให้คนใน

* สาโรช เฟือกบัวขาว , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

** เฉลียว บุรีภักดิ์ , ศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชุมชนร่วมกัน ดูแลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบภัย และเพิ่มการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อสร้างความประทับใจและเป็นการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย เช่นวารสาร เฟสบุ๊กและ เว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชน บุคลากรภายในหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญและสร้างความประทับใจให้แก่ประชาชน

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The objectives of this study, “Guidelines for Development of Cultural Tourism Attractions in Cha-Am District in Phetchaburi Province” were to: 1) study the tourists’ needs on cultural tourism attractions in Cha-Am District, Phetchaburi Province, and 2) determine guidelines for development of cultural tourism attractions in Cha-Am District, Phetchaburi Province. The quantitative and qualitative research approaches were employed in this study. For quantitative research approach, the data were collected from 384 people and tourists in Phetchaburi Province by using a questionnaire. The sample size was calculated by using Cochran’s formula. For qualitative research approach, the data were collected from 9 key informants. The data were analyzed by using percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. Potential factors of cultural tourism attractions in Cha-Am District, Phetchaburi Province were at a high level. When the aspects was individually considered, they could be ranked in descending order of their means as follows: security of life and assets, accommodations, communication, touring activities, foods, and personnel.

2. The guidelines for development of cultural tourism attractions in Cha-Am District, Phetchaburi Province were as follows: 1) equality aspect: product and service prices should be clearly displayed and equally charged for both Thai and foreign tourists, 2) service aspect: service quality with acceptable standard should be kept, including the infrastructure and public utilities, 3) language aspect: the personnel should be trained on language and tourism information so that they could provide the tourists accurate information, 4) touring activity aspect: the relevant organizations should organize the public relation on the variety of tourism attractions for the tourists, and 5) good community representative aspect: there should be a campaign for having people in community cooperate in taking care of tourists in case of

suffering and in keeping more security for Thai and foreign tourists in various places to impress and attract the tourists so that they would be willing to come back to visit again.

Keywords: Guidelines for development, Potential factors of cultural tourism attractions

บทนำ

ประเทศไทยแล้วการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมากอย่างไรก็ตามกลางการแข่งขันของตลาดท่องเที่ยวที่สูงขึ้นกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและได้มีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งนในอุตสาหกรรมที่นับวันก็ยิ่งมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หลายประเทศต่างให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ เนื่องจากเล็งเห็นว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สามารถสร้างงานทั้งทางตรง และทางอ้อมให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ในสังคมปัจจุบันมีความตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะ วัฒนธรรม เทศกาลรวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านมากขึ้นทั้งนี้การตื่นตัวต่อวัฒนธรรมประกอบกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่เป็นจุดกำเนิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังจะเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้กลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุโรปอีกทั้งประเทศอื่นๆได้พยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศของตนเอง นอกจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาค ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

จังหวัดเพชรบุรี จัดอยู่ในเขตภาคกลางตอนล่าง ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ต่อเนื่องกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ระยะทางประมาณ 160 กิโลเมตร ทางด้านตะวันตกมีภูมิประเทศติดเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าเขาทึบ เป็นแนวกำแพงธรรมชาติกั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ทางทิศตะวันออกติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ชายฝั่งตั้งแต่ตอนบนลงไปถึงแหลมผักเบี้ยเป็นหาดโคลน ป่าชายเลน และป่าโกงกาง ถัดจากแหลมผักเบี้ยลงไปจนถึงหาดหัวหิน เป็นหาดทรายที่มีภูมิทัศน์ที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมาช้านาน มีหลักฐานให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์ของไทยหลายพระองค์ ได้ทรงโปรดปรานเมืองเพชรบุรีแห่งนี้มาก เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้เสด็จมาประทับที่เมืองเพชรบุรีเป็นเวลาถึง 5 ปี ก่อนจะทรงยกทัพใหญ่ไปรบพม่า และสวรรคตที่เมืองหาง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้สร้างพระราชวัง วัดและพระเจดีย์ใหญ่ขึ้นบนเขาเตี้ย ๆ ใกล้กับตัวเมืองและพระราชทานนามว่า “พระนครคีรี” ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดให้สร้างพระราชวังอีกแห่งหนึ่งในตัวเมืองเพชรบุรี คือ “พระรามราชนิเวศน์” หรือที่เรียกกันภาษาชาวบ้านว่า “วังบ้านปืน” และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าให้สร้างพระราชวัง “พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน” ขึ้นที่ชายหาดชะอำเพื่อใช้เป็นที่พักพิงพระองค์จนถึงถือว่าว่าเป็น “เมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต” ที่มีเรื่องราวในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพื้นที่ในแง่ใดแง่หนึ่งทำให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนได้

อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในอดีต เป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เล่าสืบต่อกันมาว่า สมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ท้องถิ่นแถบชะอำเคยเป็นที่พักพิงยามทำศึกกับพม่า หรือเป็นทะเลที่พระองค์ทรงโปรดมาประทับพักผ่อนยามว่างวันศึกสงคราม จนมีการประกาศให้ชายฝั่งทะเลแถบนี้ยาวไปจนถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นชายฝั่งทะเลสมเด็จพะนเรศวรมหาราช จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวล่าสุด มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมอำเภอกว่า 5 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า 17,000 ล้านบาท ส่งผลต่อความสะอาดทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นรวมถึงของประเทศ อำเภอชะอำเป็นเมืองเมืองแห่งประวัติศาสตร์ เป็นเมืองชายหาดเป็นศูนย์การเรียนรู้ มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ มีธรรมชาติที่สวยงาม มีแหล่งนันทนาการและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมสรรพ เมืองแห่งประวัติศาสตร์ ชะอำจึงเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญฝั่งทะเลอ่าวไทยตะวันตก ด้วยสภาพธรรมชาติชายหาดที่สวยงาม ทำให้ชะอำมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมาตั้งแต่ครั้งอดีต จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ระบุว่า ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระองค์ทรงโปรดมาประทับแรมและรวมไพร่พลที่ชะอำหลายครั้ง จนปรากฏเป็นชื่อบ้านนามเมืองที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่ายของพระองค์อยู่หลายแห่ง ชื่อ “ชะอำ” มีการเล่ากันว่า หมู่บ้านชะอำ เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ครั้งหนึ่งสมเด็จพระนเรศวรทรงใช้น้ำในหนองน้ำบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ชำระอานม้าของพระองค์ จนเป็นที่มาของชื่อ “หนองชะล้างอานม้า” ทำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปว่า “บ้านชะอาน” และเพี้ยนมาเป็น “ชะอำ” ในที่สุด อำเภอชะอำได้รับการพัฒนาเมื่อมีการตัดทางรถไฟสายใต้ผ่าน เมื่อปี พ.ศ. 2454 จนกระทั่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ผู้ใหญ่บ้านคนแรกของชะอำได้นำพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริวารออกสำรวจจับจองพื้นที่ชายทะเลชะอำ และได้มีการวางผังเมืองตัดถนนเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ในอำเภอชะอำมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเช่น พระราชวังไม้สักทอง ห่างจากตัวเมืองชะอำไปทางทิศใต้ตามถนนเพชรเกษม ประมาณ 9 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน พระราชวังแห่งความรักและความหวัง ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงโปรดให้สร้างขึ้นเป็นที่ประทับพักผ่อนพระราชอิสรียาบริกรมชายหาด เมื่อปี พ.ศ. 2466 ลักษณะเป็นหมู่พระที่นั่งไม้สักทองชั้นเดียวได้สูงเชื่อมต่อกันด้วยระเบียงไม้ ทางเดินมีหลังคาทรงปั้นหยาคคลุมตลอด ประกอบด้วยอาคารหมู่พระที่นั่งขนาดใหญ่ 3 องค์ คือ พระที่นั่งสมุทรพิมาน พระที่นั่งพิศาลสาคร และพระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ การได้มาเยือนพระราชนิเวศน์แห่งนี้ เสมือนการได้น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรชาวชะอำ เนื่องจากทรงเลือกเมืองชะอำเป็นที่ประทับพักผ่อน จนทำให้ชะอำได้กลายเป็นเมืองพักตากอากาศจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ชาวชะอำ มีศรัทธารวมจิตใจอยู่หลายแห่ง แต่ละแห่งล้วนมีความสำคัญและความเป็นมาที่น่าสนใจ เช่น วัดชะอำคีรีตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านชะอำ เป็นวัดเก่าแก่อยู่คู่กับชุมชนชะอำมายาวนาน บริเวณวัดมีภูเขาลูกกลม ๆ ทางขึ้นเขาเป็นบันไดนาคสวยงามไปยังถ้ำซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ให้สักการะ ปิดทอง ในขณะเดียวกัน อำเภอชะอำยังมีธรรมชาติป่าเขาที่ร่มรื่นสวยงามให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนและศึกษาเรียนรู้ เช่น วนอุทยานเขานางพันธุรัต ตั้งอยู่ทางเหนือของเมืองชะอำ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่ออนุรักษ์สถานที่อันเกี่ยวข้องกับตำนานเรื่องสังข์ทอง เขานางพันธุรัตมีลักษณะคล้ายผู้หญิงนอน ตามตำนานกล่าวว่าป็นร่างของนางพันธุรัตที่กลายเป็นภูเขา ภายในวนอุทยานประกอบด้วยภูมิประเทศแปลกตา มีชื่อเรียกขานเกี่ยวข้องกับเรื่องสังข์ทอง อาทิ บ่อชุบตัวพระสังข์ หุบวังเรือ ถ้ำมะยม ถ้ำแจ่ง เมรุนางพันธุรัต กระจกนางพันธุรัต คอกช้าง เป็นต้น (สร

วิษณุ เอี่ยมเอก,2558) จากการศึกษาและสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพที่จะรองรับการท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น ตลอดจนทำให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้คงอยู่คู่กับชุมชนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology)

โดยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการศึกษาจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชน และนักท่องเที่ยวในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 72,341 คน (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเพชรบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553)
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน และนักท่องเที่ยวในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มสุทธาคำนวณประชากรของคอคแรน (Cochran, 1977) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามประชาชนและนักท่องเที่ยวในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านคมนาคม 2) ด้านที่พักอาศัย 3) ด้านอาหาร 4) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว 5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 6) ด้านบุคลากร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีแสดงความคิดเห็นว่าแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. ให้ความหมายและเขียนนิยามปฏิบัติการ จากแนวทางการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
4. สร้างแบบสอบถามให้กลมกลืนกับนิยามปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพและเนื้อหาพร้อมแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพิจารณา
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร 1 ท่าน ด้านการท่องเที่ยว 1 ท่าน และด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความกลมกลืนและครอบคลุมของแบบสอบถามกับนิยามปฏิบัติการ พร้อมทั้งนำมาหาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม (IOC:Item-Objective Congruence)
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนายอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทีมงาน โดยเริ่มเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558-กันยายน 2559 จากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 384 ชุด ได้รับคืนมา จำนวน 384 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นนำข้อมูลแบบสอบถามแต่ละชุดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ และร้อยละ (Percentages)
2. วิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยรวม รายด้านและรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเสนอข้อมูลได้ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ด้านประชากรศาสตร์ประกอบด้วย
  - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
  - 1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
  - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
  - 2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์
  - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research Methodology)

การศึกษาในขั้นตอนนี้มีเป้าหมายในการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และผู้บริหารเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการท่องเที่ยวจำนวน 9 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามขึ้นตามแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. นำผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์เจาะลึก

แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถาม โดยยึดตามวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ที่จะสัมภาษณ์ พร้อมทั้งยืนยันวัน เวลา สถานที่ ก่อนการสัมภาษณ์
2. เข้าสู่สถานที่นัดหมาย แนะนำตนเอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีก่อนเริ่มต้นสัมภาษณ์
3. ชี้แจงจุดมุ่งหมาย การเก็บความลับ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์และเจาะลึกในประเด็นที่จะสัมภาษณ์
4. เริ่มต้นการสัมภาษณ์ และเจาะลึกในประเด็นที่ต้องการทราบข้อมูลในรายละเอียดจากคำถามแรก ไปถึงคำถามสุดท้าย โดยสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้เป็นที่ไปตามธรรมชาติของการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นในประเด็นที่สัมภาษณ์
5. ปิดการสนทนา โดยสรุปความเห็นและสอบถามประเด็นที่อยากจะทราบเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเป็นคำถามปิดท้ายการสัมภาษณ์
6. การสิ้นสุดการสัมภาษณ์ โดยการกล่าวขอบคุณในคุณค่าของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ และการเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อผลการศึกษาที่จะเกิดความสำเร็จมากที่สุด (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม , 2547 : 73-81)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กระทำอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยยึดหลักการตามแนวคิดของไมล์และฮูเบอร์แมน (Miles and Huberman, 1984 อ้างถึงใน ลิน พันธุ์พินิจ, 2549 : 206-210) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสาร บทสรุปที่ได้จากการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เชี่ยวชาญแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยลดทอนข้อมูลให้เหลือเฉพาะประเด็นของประเภทของระบบสารสนเทศในลักษณะการเขียนบันทึกอธิบายเนื้อหาให้เกิดความชัดเจนใน แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. การจัดระเบียบข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูลแล้วมาจัดเป็นหมวดหมู่
3. การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion Interpretation) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า โดยพิจารณาความสอดคล้อง และความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล แล้วมาหาข้อสรุป และตีความในรูปแบบการพรรณนาเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสรุปผล เป็น 2 ส่วน คือการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 และทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย พบว่า ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการคมนาคม ด้านที่พักอาศัย ด้านอาหาร และด้านบุคลากร ตามลำดับ

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก และ 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีสถานพยาบาลที่นำเชื้อถือและเพียงพอในยามฉุกเฉิน รองลงมาคือ มีแสงสว่างเพียงพอยามค่ำคืน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีการรณรงค์ให้ชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ดูแลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบภัย อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการคมนาคม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก และ 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการเพิ่มสัญญาณไฟจราจรบริเวณสามแยกหรือสี่แยกเพื่อลดอุบัติเหตุ รองลงมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมและกำหนดราคาค่าเดินทางของรถบริการสาธารณะอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีสถานที่จอดรถเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่พักอาศัย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก และ 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการประชาสัมพันธ์นำเสนอความหลากหลายของที่พักอย่างชัดเจน รองลงมา มีการควบคุมดูแลและพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นภายในที่พัก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีมาตรการตรวจสอบสภาพและความสะอาดภายในห้องพักให้มีสภาพที่สมบูรณ์ได้มาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอาหาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก และ 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการประชาสัมพันธ์ และจัดทำคู่มือร้านอาหารที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ รองลงมาคือ มีการควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานและคุณภาพของอาหาร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือภายในร้านมีการแสดงราคาอย่างชัดเจนในทุกร้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และ 1 ข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความถูกต้องของการให้บริการของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือเจ้าหน้าที่และพนักงานมีความสุภาพและอ่อนโยน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ / พนักงานมีความยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ดังต่อไปนี้

1. ด้านความเสมอภาค ควรมีการควบคุมและตรวจสอบราคาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดการกำหนดราคาเกินจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหาร ด้านเครื่องดื่ม รวมถึงด้านที่พักอาศัย ควรมีการแสดงราคาของที่พักรูปแบบต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้เท่าเทียมกันทั้งคนในประเทศและต่างประเทศ
2. ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการควบคุมคุณภาพการให้บริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีการควบคุม ดูแลและพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นภายในที่พัก ตลอดจนการจัดประชาสัมพันธ์ถึงความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอชะอำ ให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมากขึ้นและควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกกรอบๆ ให้สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานในการบริการ และตรวจสอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ รวมถึงความสะอาดภายในร้านอาหารเพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือว่าอาหารมีความสะอาดปลอดภัยต่อผู้บริโภค
3. ด้านภาษา ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านภาษา และข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง
4. ด้านการเป็นตัวแทนชุมชนที่ดี ควรมีการรณรงค์ให้คนในชุมชนร่วมกันดูแลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบภัย และเพิ่มการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทย และชาวต่างชาติ ตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อสร้างความประทับใจและเป็นการดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. **ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี** โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการคมนาคม ด้านที่พักอาศัย ด้านอาหาร และด้านบุคลากร มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเพราะ ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศถือเป็นภาพลักษณ์ที่ดีในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและยังสะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงภายในประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกปลอดภัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540 : 2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นสรรพสิ่งที่รองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ประกอบด้วย 2 อย่างคือ 1) การอำนวยความสะดวกในการเข้าและออกประเทศ เป็นการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้าและออกของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง การตรวจตราหนังสือเดินทาง การตรวจค้นสิ่งของติดตัว การต่อวีซ่า เป็นต้น 2) การให้บริการท่องเที่ยว เป็นการให้ความสะดวกในระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ การให้บริการ 5 ประเภท คือ (1) บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว (2) บริการที่พักแรม (3) บริการอาหารและบันเทิง (4) บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (5) บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ดังต่อไปนี้ 1) ด้านความเสมอภาค ควรมีการควบคุมและตรวจสอบราคาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้มีการกำหนดราคาเกินจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหาร ด้านเครื่องดื่ม รวมถึงด้านที่พักอาศัย ควรมีการแสดงราคาของที่พักรูปแบบต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้เท่าเทียมกันทั้งคนในประเทศและต่างประเทศ 2) ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการควบคุมคุณภาพการให้บริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ รวมถึง มีการควบคุม ดูแล และพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นภายในที่พัก ตลอดจนการจัดประชาสัมพันธ์ถึงความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอชะอำ ให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมากขึ้นและควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกกรอบๆ ให้สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานในการบริการ และตรวจสอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ รวมถึงความสะอาดภายในร้านอาหารเพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือว่าอาหารมีความสะอาดปลอดภัยต่อผู้บริโภค 3) ด้านภาษา ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านภาษา และข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อที่สามารถให้ข้อมูล ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง และ 4) ด้านการเป็นตัวแทนชุมชนที่ดี ควรมีการรณรงค์ให้คนในชุมชนร่วมกัน ดูแลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบภัย และเพิ่มการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทย และชาวต่างชาติตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อสร้างความประทับใจและเป็นการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 25-40) ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พุทธศักราช 2555–2559 โดยแบ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ครบวงจร ความพร้อมของภาคบริการและการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสิกา อังกูร (2551 : 3) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพและข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์และการตลาด การคมนาคมและสาธารณูปโภค และการบริการ ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่โดยมีส่วนร่วมราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปปฏิบัติของจังหวัดเพชรบุรี โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือทางวิชาการ
2. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ประชาชน บุคลากรภายในหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1. มีการส่งเสริมภารกิจโดยดำเนินการจัดสรร ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืน
2. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น หรือซักถามข้อสงสัย รวมทั้งอำนวยความสะดวก สร้างความประทับใจให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบุรี
2. ควรมีการศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พุทธศักราช 2555–2559.**

กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2556). **แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.** การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2558 จาก <http://tourism-dan1.blogspot.com/>

ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ฐิรชญา มณีเนตร. (2552). **ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว.** ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

ธเนศ ศรีสถิต. (2542). **บทบาทของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา : ชายหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิตา ชัชกุล. (2557). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.** กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

บุญยสฤกษ์ อเนกสุข. (2558). **ยล เยี่ยม เยือน เหง้า: แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.** พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปัญญาโชติ สอนคม. (2537). **แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาปัตยกรรมศาสตร์ (การวางผังเมือง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รสิกา อังกูร. (2550). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพและข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2548). **หลักการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศึกษาพร.

วรรณ วังษ์วานิช. (2546). **ภูมิศาสตร์กับการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วาทีนี้ หมอไทย. (2552). **แนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ลุ่มลำน้ำมูลตอนบน จังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิทยาภรณ์ จรัสดวง. (2544). **การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาปัตยกรรมศาสตร์ (การวางผังเมือง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). **รายงานขั้นสุดท้ายการ ดำเนินการกำหนดนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

สิน พันธุ์พินิจ. (2549). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2547). **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยปัญหาปัจจุบัน และการวิจัยอนาคตกาล**. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้า พรินต์ติ้ง,
สุวัฒน์ จุฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุกใส. (2552). **แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว**. (เอกสารการสอนชุดวิชา ความเบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 2). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาษาต่างประเทศ

Cochran, W.G. (1953). **Sampling Techniques**. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Mill, R. C. (1990). **Tourism: The International Business**. USA : New Jersey, Prentice-Hall.

Richards, G. (1996). **Cultural Tourism in Europe**. UK: CABI, Wallingford.